

Հայերէն վեցերորդ պահը

Հինգշաբթի 1 Ապրիլ 2020

Ա. Համրե՛նք – Աς μετρήσουμε ! (քանակական թիվերը - απόλυτοι αριθμοί)

11 – տասնմէկ [dasnimèg]

12 – տասն երկու [dasnıergou]

13 – տասն երեք [dasnıereq]

14 – տասնչորս [dasnıçors]

15 – տասնհինգ [dasnıhink]

16 – տասնվեց [dasnıvets]

17 – տասնեօթ [dasnıyot’]

18 – տասնութ [dasnıut’]

19 – տասնին [dasnıin]

20 – քսան [qsan]

քսան մէկ

քսան երկու

30 – երեսուն [yeresun]

երեսուն մէկ

40 – քառասուն [qar’asun]

50– հիսուն [hisun]

60 – վացուն [vatsun]

70 – եօթանասուն [yotanasun]

80 – ութսուն [utsun]

90 – Ինիսուն [inisun]

100 – հարիւր [harür]

1 000 – հազար [hazar] (περσικά هزار)

Բ. Գասական թիւերը – τακτικοί αριθμοί

առաջին - πρώτος - [ar'açin]

երկրորդ - δεύτερος - [yergroṛt]

երրորդ - τρίτος - [yerrorṛt]

չորրորդ - τέταρτος - [çorrorṛt]

հինգերորդ - πέμπτος - [hinkerort]

վեցերորդ - εκτός - [vetserort]

եօթներորդ - έβδομος - [yoṛt'nerort]

ութերորդ - όγδοος - [ut'erort]

իններորդ - ένατος - [innerort]

տասներորդ - δέκατος - [dasnerort]

Մեր **քանիերորդ** դասն է:

- Մեր վեցերորդ դասն է:

Գ.1 Երեկ անկանոնական բայ – τρία ανώμαλα ρήματα

գալ [kal], *απαρέμφοτο του έρχομαι*

տալ [dal], *απαρέμφοτο του δίνω*

լալ [lal], *απαρέμφοτο του κλαίω*

Η μονή ανωμαλία στον ενεστώτα της οριστικής είναι το μόριο **լու** που αντικαθιστά την ομαλή μορφή **լը**.
Αλλιώς δεν αλλάζει τίποτα. Τα τρία είναι μονοσύλλαβα. Τα τρία καταλήγουν σε **-ալ**.

Από την εμπειρία μου, δεν είναι τίποτα δύσκολο, το μαθαίνουμε και θυμόμαστε εύκολα.

Κατάφαση

լու գամ
լու գաս
լու գայ
լու գանք
լու գաք
լու գան

լու տամ
լու տաս
լու տայ
լու տանք
լու տաք
լու տան

լու լամ
լու լաս
լու լայ
լու լանք
լու լաք
լու լան

Άρνηση

չեմ գար
չես գար
չի գար
չենք գար
չեք գար
չեն գար

չեմ տար
չես տար
չի տար
չենք տար
չեք տար
չեն տար

չեմ լար
չես լար
չի լար
չենք լար
չեք լար
չեն լար

Անին յանախ **կու լայ**: Չիս կը խանգարէ: Շատ յանախ կը վախնայ
կամ կը տխրանայ: Ինչո՞ւ: Մէկը չի գիտեր:

Երեխաներս յանախ Աթէնք չեն **գար**: Ասոր մասին մտածելով ես
յանախ **կու լամ**: Բայց գիտեմ որ օր մը **կու գան**:

Ինծի նոր գիրքը **կու տա՛ս**: Եթէ ոչ, **կու լամ**:

- Լաւ, գայն քեզի **կու տամ**:

Մենք երեխաներուս դրամ **կու տանք**: Եթէ ոչ, **չեն լար**: Մեծ են:
Խելօք են:

Ամէն օր ընկերս իմ տունս **կու գայ**: Միասին շատ կը խնդանք: Եւ
անկէ վերջ իր տունը կ'երթայ:

Բառապաշար՝

յանախ ~ συχνά [hacakh]

խանգարել ~ απαρέμφατο του ενοχλώ [khankarel]

վախնայ ~ απαρέμφατο του φοβάμαι [vakhnal]

տխրնայ ~ απαρέμφατο του φοβάμαι [dikhrnal]

օր ~ ημέρα [or] – Ազատ Օր [Azad Or] τίτλος της αρμενικής καθημερινής εφημερίδας στην Αθήνα
https://azator.gr/?page_id=376

մը ~ μετατιθέμενο αόριστο άρθρο [mi]

երեխայ ~ παιδί [yerekha]

դրամ ~ λεφτά [tram]

խելօք ~ φρόνιμος [kheloq]

ընկեր ~ φίλος [inger]

խնդալ ~ απαρέμφατο του γελάω [khntal]

վերջ (μετάθεση + αφαιρετική) ~ μετά από [verç]

Գ.2 Το ρήμα *ξέρω* στον ενεστώτα της οριστικής - **ԳԻՏԵԱԼ**

Κατάφαση

գիտեմ
գիտես
գիտէ
գիտենք
գիտէք
գիտեն

Αρνηση

չեմ գիտեր
չես գիտեր
չի գիտեր
չենք գիտեր
չէք գիտեր
չեն գիտեր

Υπάρχουν άλλες μορφές του ρήματος **ԳԻՏԵԱԼ**. Αλλά αυτές είναι οι πρώτες και οι πιο κοινές που πρέπει να ξέρετε.

Գ. Προσωπικές αντωνυμίες - Αφαιρετική πτώση

Ονομαστική → Αφαιρετική

ես → **իմօ՞ւ** [intzme]

դու → **քեզօ՞ւ** [qezme]

ա՛ն → **անկօ՞ւ** [ange]

մենք → **մեզօ՞ւ** [mezme]

դուք → **ձեզօ՞ւ** [tsezme]

անոնք → **անոնցօ՞ւ** [anontsme]

ն՞վ → **որօ՞ւ**

ի՞նչ → **ինչէ՞, ինչէ՞ն**

ն՞ր → **ուրկէ՞**

Ե. Κλίση ουσιαστικών – Αφαιρετική πτώση

κατάληξη της αφαιρετικής -**էն**

Փրանսայ**էն** կըլ գամ: Հոն ալ ծնած են: Փրանսացի են:

Ուրկէ՞ կըլ գաւ:

- Դպրոցէն կըլ գամ:

Փայտէ կարասիներ կը սիրեմ:

Բուրդէ հագուստները ցուրտ օդին համար լաւ են:

Բառապաշար՝

հոն ~ εκεί [hon] → **հոնկէ** ~ από εκεί

ծնած ~ γεννημένος [dzinadz]

դպրոց ~ σχολείο [tibrots]

փայտ ~ ξύλο [p'ayd] – **փայտէ** ~ ξύλινος

կարասի ~ έπιπλα

բուրդ ~ μαλλί [purt] – **բուրդէ** ~ μάλλινος

Ե. Տառեր – Γράμματα

Տκοπός είναι 1. να βελτιώσετε την ανάγνωσή σας, 2. να μάθετε τους πιο απλούς όρους μόνο, 3. να συνειδητοποιηθείτε επίσης ότι το αρμενικό λεξιλόγιο είναι και σύστημα ριζών. Η κάθε μία σχεδόν τροποποιείται για να αποδώσει το ολόκληρο σύνολο ενός λεξικογραφικού/νοητικού πεδίου

→ αυτά τα δύο γράμματα προφέρονται κατά τον ίδιο τρόπο στα δυτικά αρμενικά.

Չ, ջ [ç], ça

գրիչ ~ փայտ [kriç], գծագրիչ ~ սխեմատիչ [kɪdzakriç], չամիչ ~ չամիչ (տո չիւրօ էիտոս) [çamiç], չար ~ կակոս [çar], Չինաստան ~ Կինա [Çinasdan], չինացի, չինական, չինարէն, չեզոք ~ սուտերոս [çezok], չոր ~ ստեյնոս [çor], չորնալ, չորցնել, չորս, չորրորդ, չափ ~ մետրո [çap']

Ջ, շ [ʃ], çe

ջութակ ~ բիոլի [çutag], շիւղ ~ ներո [çigh], շերմ ~ թերմոս [çerm], շերմանալ, շերմաչափ ~ թերմոմետրո [çermtçap'], շուր ~ ներօ [çur], շրել

Ծ, ծ [dz], dza

ծալ, ծալել ~ սարեմփատո տոս ժիւլօնա [dzalel], ծեծ ~ չիւլօ (թոս տրօմե) [dzez], ծեծել, ծեր ~ յերոս [dzer], ծերանալ, ծերանոց, ծիլ ~ բլաստարի [dzil], ծիծաղիլ ~ սարեմփատո տոս յելօա [dzidzaghil], ծուխ ~ կափնա [dzugh], ծունկ ~ յոնատո [dzung], ծծել ~ թիլօչօ [dzidzel], ծծալ

2. Հրամայական – προστακτική (Η 3^η ομάδα ρημάτων σε **-ալ** είναι η πιο περιπλοκή αλλά σε πρώτο στάδιο, ας μάθουμε το εξής)

Խնդալ

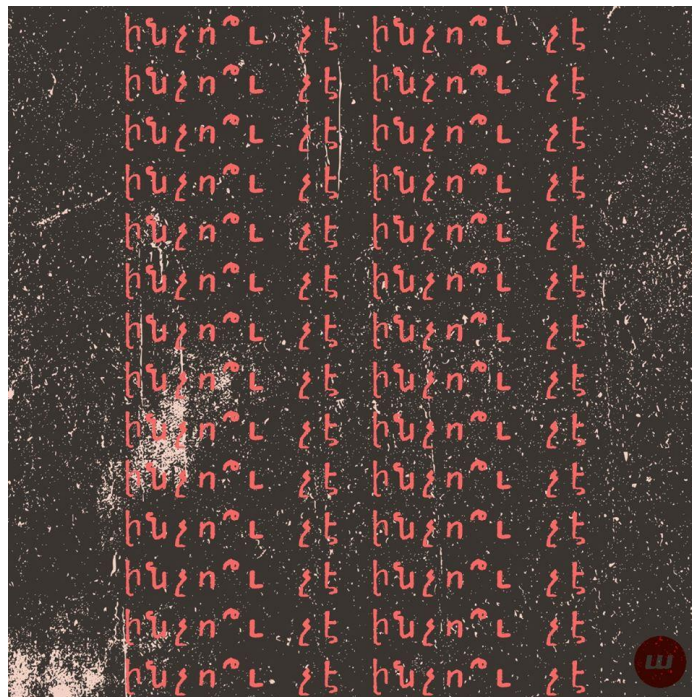
Խնդա՛ → γέλα !

Խնդացե՛ք → γελάτε !

Հոս սնա՛:

Այս գիրքը կարդա՛:

2. Γιατί; Επειδή....

Ինչո՞ւ շատ չես գար:

- **Որովհետեւ** կը քնանամ:

Ինչո՞ւ Անին չես սիրեր:

- **Որովհետեւ** միշտ կու լայ:

Ինչո՞ւ տունդ չեն գար:

- **Որովհետեւ** հեռու կը բնակին:

Ինչո՞ւ դասդ չես սորվիր:

- **Որովհետեւ** կ' ուզեմ խաղալ:

Ինչո՞ւ ֆրանսերէն չես սորվիր:

- **Որովհետեւ** ձանձրացուցիչ է:

Բառապաշար՝

նստիլ ~ *απαρέμφατο του κάθομαι* [nisdil]

դաս ~ *μάθημα* [tas]

սորվիլի ~ *απαρέμφατο του ζαπλώνω* [bargil]

դարձ ~ *σχολείο* [tibrots]

սորաւստ ~ *έτοιμος* [badrasd]

սորաւստիլ ~ *απαρέμφατο του ετοιμάζω* [badrasdel]

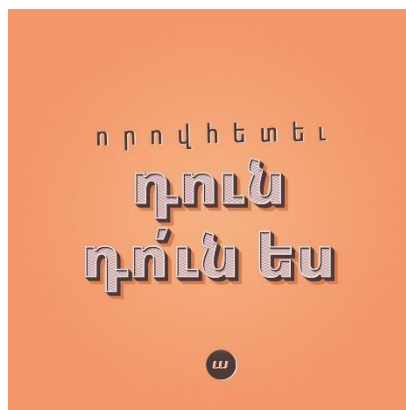
սորաւստուիլ ~ *απαρέμφατο του ετοιμάζομαι* [badrasdvil]

հակուս ~ *ρούχο* [hakousd]

հակցնիլ ~ *απαρέμφατο του ντόνω* [haktstnel]

հակուիլ ~ *απαρέμφατο του ντόνομαι* [hakvil]

Ինչո՞ւ գիւ կը սիրես:

Է. Αφαιρετική Ουσιαστικών με κατάληξη **-ութիւն**

պատմութիւն [badmutyun] → պատմութեան [badmutenèn]

պատմութիւններ [badmutyunner] → պատմութիւններէն [badmutyunnerèn]

Այս պատմութեան վերջ այլևս չեմ ուզեր ապրիլ:

Ճշմարտութեան առաջ խաղաղութիւն կը գայ:

Բառապաշար՝

ճշմարտութիւն ~ αλήθεια

Ը. Պրութիւն – Կείμεն

Չապելը հարուստ ընտանիքի մը գաւակն է:

Հայկական դպրոցը ձանձրացուցիչ կը գտնէ:

Ինք իսկացի աղջիկ է: Դպրոցին մէջ առաջինն է:

Աւանդական դպրոցական ձեւերը իրեն յարմար չեն:

Օր մը կ' ուզէ Փարիզ երթալ ուսանելու:

Օր մը ինք կարենր գիրքեր կ' ուզէ գրել:

Օր մը ինք հայ ազգը կ' ուզէ առաջացնել:

Բայց ապագան իրեն համար ի՞նչ կը պատրաստէ:

Չապելը չի գիտեր:

Բառապաշար՝

հարուստ ~ πλούσιος

զաւակ ~ παιδί, τέκνον

իւելացի ~ έξυπνος

աւանդական ~ παραδοσιακός

աւանդութիւն ~ παράδοση

կարենր ~ σοβαρός, σπουδαίος

կարևորութիւն ~ σοβαρότητα

ուսում, ուսանիլ, ուսանող ~ μελέτη, σπουδάζω, φοιτητής

ազգ, ազգային, ազգութիւն ~ έθνος, εθνικός, εθνότητα

առաջ ~ (μετάθεση + αφαιρετική) πριν

առաջացնել ~ εξελίσσω

ապագայ, ապագային ~ μέλλον, μελλοντικός

պատրաստ, պատրաստութիւն, պատրաստել ~ έτοιμος, προετοιμασία, *απαρέμφοτο του προετοιμάζω*

արքայազն, արքայ, վայր ~ τόπος εξορίας / εξορία / τόπος

միշտ / երբեմն / բնաւ ~ πάντα / που και που / ποτέ

Για να μάθετε περισσότερα για τη **Չապել Եսայեան (4 Փետրուար 1878, Պոլիս - 1943, Միսիսիպի)**

https://hyw.wikipedia.org/wiki/%D4%B6%D5%A1%D5%BA%D5%A7%D5%AC_%D4%B5%D5%BD%D5%A1%D5%B5%D5%A5%D5%A1%D5%B6

Թ. Ενεστώτας της οριστικής του ρήματος έχω - ՈՒՆԵՆԱԼ

Υπάρχουν άλλες μορφές του ρήματος ՈՒՆԵՆԱԼ, αλλά αυτές είναι οι πιο κοινές κι απλές που πρέπει να μάθετε.

Κατάφαση

ունիմ

ունիս

ունի

ունիրք

ունիրք

ունին

Άρνηση

չունիմ

չունիս

չունի

չունիրք

չունիրք

չունին

Ի՞նչ **ունիս**:

- Բան **չունիմ**:

Չաւա՞կ **ունիս**:

- Երկու զաւակ **ունիմ**:

Տղա՞ք **ունիս**:

- Մէկ տղայ եւ մէկ աղջիկ **ունիմ**:

Բայց ի՞նչ **ունիս**:

- Չաւակ ունիմ բայց զանոնք յաճախ չեմ տեսներ:

Ինչո՞ւ:

- Հեռու կը մնան: Հոս չեն գար: Հոս գալու առիթ **չունին**: